

Με το σημερινό, έκτο τεύχος, η ΟΥΤΟΠΙΑ κλείνει ένα χρόνο ζωής.

Αρχίσαμε να σκεπτόμαστε την έκδοση αυτού του περιοδικού την άνοιξη του 1991, σ' ένα κλίμα απογοήτευσης και σύγχυσης στο χώρο της Αριστεράς, που το γεννούσε η κατάρρευση του «υπαρκτού σοσιαλισμού» και ο εκφυλισμός του εργατικού κινήματος στη Δύση. Γράφαμε λοιπόν τον Ιούνιο του 1991, στο προγραμματικό κείμενο της ομάδας πρωτοβουλίας: «Ζούμε σε μια κρίσιμη περίοδο της ανθρώπινης ιστορίας (κοινότοπη διαπίστωση, αλλά αναγκαία ως αφετηριακό σημείο). Αυτό που πήγε να υπάρξει ως απελευθερωτική προοπτική της ανθρωπότητας, απέτυχε και καταρρέει. Ο καπιταλισμός, εξάλλου, αναπτύσσει με πρωτοφανείς ρυθμούς την τεχνολογία, μέσα από μια διαδικασία φθοράς της φύσης και των ανθρώπων. Ποιο είναι λοιπόν το μέλλον αυτού που ονομάστηκε πολιτισμός; Ποιο είναι το νόημα και η δικαίωση της επιστημονικής και της καλλιτεχνικής δημιουργίας; Η προοπτική της ανθρώπινης απελευθέρωσης αποτελεί μια από τις δυνατότητες της εποχής μας; Η μήπως η ανθρωπότητα θα κατολισθαίνει ανεπίστρεπτα στη βαρβαρότητα της βιομηχανικής κοινωνίας; Οριακά: Είναι υπερβολικό να αντιμετωπίσουμε το ενδεχόμενο να αυτοκαταστραφεί η ανθρωπότητα, αν αποδειχθεί ανίκανη να ελέγξει τις αντιθέσεις που γεννά η τεχνολογική ανάπτυξη και η εξάντληση των φυσικών αποθεμάτων»;

Ο ζοφερός ορίζοντας του 1991 έγινε έκτοτε περισσότερο ζοφερός. Μέσα σ' αυτό το κλίμα θελήσαμε να συμβάλουμε στη μελέτη των αντιθέσεων του σημερινού κόσμου, αλλά και στην ανάδειξη των λανθανουσών θετικών δυνατοτήτων του. Φυσικά είχαμε συνείδηση των δυσκολιών: Πριν απ' όλα, των δυσκολιών να αντιμετωπίσουμε τα προβλήματα του σημερινού κόσμου από την ευρύτερη, φιλοσοφική-ανθρωπολογική σκοπιά που επιδιώκαμε. Ταυτόχρονα, τις δυσκολίες της κυκλοφορίας του περιοδικού, σε μια κοινωνία όπου κυριάρχει ο χυδαίος ευδαιμονισμός και η αποβλακωτική λειτουργία των ΜΜΕ, και μαζί με αυτό, φυσικά, το πρόβλημα της οικονομικής στήριξης του περιοδικού.

Το οικονομικό πρόβλημα λύθηκε χάρη στην αφιλόκερδη στήριξη των εκδόσεων Γκοβόστη. Το πρόβλημα της κυκλοφορίας το παλεύουμε και στηρίζομαστε, από μια άποψη, στην ενεργητική συμμετοχή των αναγνωστών μας για τη διάδοση του περιοδικού. Ως προς το τι πετύχαμε από τους αρχικούς στόχους μας: Ξέρουμε ότι η ΟΥΤΟΠΙΑ δεν είναι ακόμη αυτό που θέλουμε, και αγωνιζόμαστε να γίνει το συλλογικό βήμα έκφρασης όσων δεν πιστεύουν ότι η Ιστορία έχει τελειώσει.

Για το σημερινό τεύχος: Η θεμελειακή αντίθεση του σημερινού κόσμου είναι, ως γνωστόν, αυτή που γενιέται από τον κοινωνικό χαρακτήρα της παραγωγής και την ατομική ιδιοποίηση των προϊόντων. Η μελέτη του Γ. Σταμάτη προχωρεί κατ' ευθείαν στην καρδιά του προβλήματος. Μέσα από την ανάλυση της μαρξικής, της νεοκλασικής και της νεοαρκαδικής θεωρίας της λειτουργιακής κατανομής του εισοδήματος, ο συγγραφέας αναδεικνύει τους μηχανισμούς της εκμετάλλευσης ανθρώπου από άνθρωπο και αποδεικνύει τη σαθρότητα των α-

πολογητικών νεο-καπιταλιστικών θεωριών. Το επόμενο κείμενο, του Ε. Φακιολά, αναλύει ένα άλλο φαινόμενο της σημερινής κρίσης: την κοινωνική σύνθεση και την ιδεολογία των φασιστικών και των νεο-φασιστικών κινημάτων. Το τρίτο άρθρο, αφορά τις δικές μας τραγωδίες: εφέτος, ως γνωστόν, συμπληρώνεται μισός αιώνας από την κρίση, για το αριστερό κίνημα, περίοδο του 1943-44. Το άρθρο της Β. Τάτση αναλύει, μέσα από τη μελέτη των πηγών, το ρόλο της Μεγάλης Βρετανίας στην περίοδο αυτή, περίοδο προετοιμασίας της ένοπλης αγγλικής επέμβασης.

Με τα υπόλοιπα κείμενα, η ΟΥΤΟΠΙΑ «απογειώνεται» και πάλι από την οδυνηρή κοινωνική πραγματικότητα – για να τη δει ίσως από μία συνολικότερη, κοσμοθεωρητική σκοπιά. Συγκεκριμένα, τέσσερις εργασίες συνθέτουν ένα μικρό αφιέρωμα για τις κοσμοθεωρητικές συνέπειες της νεότερης φυσικής: Πρόκειται για εργασίες του μεγάλου φυσικού Paul Langenin, του διαπρεπούς φυσικού J. P. Vigiér, του Ακαδημαϊκού J. C. Pecker και του Ε. Μπιτσάκη. Το αφιέρωμα συμπληρώνεται με ένα άρθρο του Γ. Καρά, για τη συμβολή του επιστημονικού στοχασμού στην ανανέωση της κοινωνικής σκέψης κατά την περίοδο του «Νεοελληνικού Διαφωτισμού».

Το σημερινό τεύχος ολοκληρώνεται με μια εξαιρετικής βαρύτητας συνέντευξη του διάσημου ούγγρου φιλοσόφου Ι. Μέζαρος, και με το «Χρονικό του βιβλίου».

Το σημερινό τεύχος της ΟΥΤΟΠΙΑΣ εικονογραφείται με σχέδια της Μαρίας Κοιάνου. Τα σχέδια αυτά είναι μέρος των σχεδίων που έγιναν για το βιβλίο του Ε. Μπιτσάκη, *Base della Fisica Moderna*, Ed. Delalo, Bari, 1992.